

a při správném výkladu tohoto § mělo dojít k odsouzení obviněného.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 3. února 1927, č. j. Zm I 720/26-4.

Nalézacímu soudu nelze, hledě k procesní zásadě volného hodnocení průvodů (§ 258 tr. ř.) zabránit, aby neučinil i taková zjištění, která s náhledem znalců nesouhlasí. Z povahy posudku soudních znalců jakožto odborného poznatku a jako pramene poznání soudcovského plyne však povinnost soudu ocenit a hodnotit tento prostředek důkazní v jeho celém obsahu a v každém směru a uvést úvahy, které jej přiměly k tomu, že se v otázce, jejíž důkladné řešení předpokládá odborné předchozí vědecké vzdělání, odchýlil od posudku znalců. — Zásada druhé věty § 134 tr. z. platí i pro obor § 152 n. tr. z. — Věcná opodstatněnost posudku znaleckého je v řízení zrušovacím z odporu vyloučena.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po veřejném líčení o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v M., jímž byli obžalovaní pro zločin těžkého poškození na těle podle § 157 odstavec druhý tr. z. uznáni vinnými toliko přestupkem podle § 411 tr. z., zmateční stížností vyhověl, napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí, odkávav odvolání státního zastupitelství na toto rozhodnutí.

Důvody: Nalézací soud neuznal obžalované vinnými zločinem těžkého ublížení na těle podle § 157 druhého odstavce tr. z., jak bylo na ně žalováno, nýbrž odsoudil je pouze pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. z.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek důvody zmatečnosti čís. 5 a 10 § 281 tr. ř. a nelze ji upřítí oprávnění.

Rozsudek bere za prokázáno, že G. P. byl dne 20. července 1925 na cestě z O. do P. oběma obžalovanými vícekrát ubíjen do hlavy, krku a zad, a že následkem tohoto jednání krvácel z úst.

V rozsudku uvádí se dále, že soudní lékaři jsou toho náhledu, že stav, povstalý u P. bezprostředně po utrpených poraněních, byl podmíněn těmito poraněními a že proto podle mínění soudních lékařů tělesné poranění, jež samo o sobě bylo lehkým, stalo se těžkým, ježto mělo v zápětí porušení zdraví a neschopnost k práci, více než třicet dnů trvající.

Nalézací soud nepřipojil se však k tomuto znaleckému dobrozdání z té příčiny, poněvadž prvý pro nedostatek potřebných podkladů pro dobrozdání toto nemohl nabýti přesvědčení, že nervová porucha neurastenického G. P. je v příčinné souvislosti se zjištěným poraněním. Soudní lékaři vyslovili totiž ve svém posudku zároveň, že P. je neurasthenik a že jím byl již před zraněním.

Zmateční stížnost vytyká s hlediska důvodu zmatečnosti č. 5. § 281 tr. ř. právem, že předpoklad rozsudku, že dobrozdání soudních lékařů postrádá potřebných podkladů, je v odporu se spisy. Podaliti soudní lékaři svůj posudek na základě vlastního vyšetření G. F. a vzali kromě toho za podklad nález lékaře MUDra J. H., jenž P. ihned po utrpeném poranění vyšetřil a shledal u něho poměrně těžký nervový stav. V nálezu tom uvádí MUDr. H., že pacient ležel v lůžku, byl neklidný, sténal, nereagoval na otázky a činil dojem člověka, utrpěvšího silný otřes nervů, a ve svém protokole potvrzuje MUDr. H. výslovně, že uvedené příznaky shledal při ohledání poraněného. Nad to měli soudní lékaři po ruce zprávu sanatoře v S. K., kde poraněný P. byl v léčení od 23. července do 5. září 1925, dále výpovědi G. P. a svědka J. L. o způsobu (náhlosti, prudkosti a trvání) útoku podniknutého dvěma muži a konečně seznání dlouholetého lékaře rodiny P. MUDra H. Sch., jenž sice nemohl učiniti žádných údajů o tom, zda poraněný P. byl dříve nervosní či nikoli, potvrdil však, že mezi ostatními členy rodiny nemohl zjištěti žádnou nápadnou nervositu.

Za tohoto stavu věci je arci výrok rozsudku, že posudek soudních lékařů nemá potřebných podkladů, v příkrém rozporu s obsahem spisů a je z příčiny této uplatňovaný důvod zmatečnosti čís. 5. § 281 tr. ř. opodstatněn.

Odpadá-li podle toho pro zmatečnost jediný důvod, o který nalézací soud opřel svoje opačné stanovisko, zůstává výrok soudu v pravdě bez jakéhokoli odůvodnění.

Nalézacímu soudu nelze sice, hledě k procesní zásadě volného hodnocení průvodů (§ 258 tr. ř.) zabrániti, aby neučinil i taková zjištění, která s náhledem znalců nesouhlasí; není soud vázán náhledem takovým, jenž stejně jako ostatní prostředky průvodní tvoří pramen poznání, podrobený uvážení a ocenění soudem nalézacím. I když tudíž v tom, že soud, přecházeje přes dobrozdání znalců, vkročil do oblasti jemu cizí, nelze o sobě shledávati důvodu, aby jeho stanovisko bylo označováno zmatečným. vyplývá přece z povahy dobrozdání soudních znalců jakožto odborného poznatku a jako pramene poznání soudcov-

ského nezbytná povinnost soudu oceniti a hodnotiti tento prostředek důkazní v jeho celém obsahu a v každém směru a uvéstí úvahy, které jej přiměly k tomu, že se v otázce, jejíž důkladné řešení předpokládá odborné předchozí vědecké vzdělání, odchýlil od posudku znaleců. Této povinnosti nedostál nalézací soud bezvadně. Uvedl sice k odůvodnění svého odchýlného přesvědčení úvahu, avšak úvahu rázu povšechného a konkrétně nedoloženou a kromě toho, jak dokázáno, odporující obsahu spisů. Přehlédl při tom, že soudní lékaři při svém posudku neopoměli vzíti v úvahu, že P. byl již před poraněním neurasthenikem a byl aspoň předem uzpůsoben k objevení se funkcionálně nervových stavů, že však přes to prohlásili za zcela nepochybné, že nervové stavy, povstavší u P. bezprostředně po poranění, byly poraněními podmíněny a byly výsledkem poranění těch. Povinností soudu bylo proto, když neuznal přikloniti se k tomuto posudku, aby nesprávnost náhledu znaleců dokázal způsobem naznačeným, což se však po zákonu nestalo.

Jest tu tedy důvod zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř.

Nehledě k tomu zavdává rozsudek oprávněný důvod k pochybnostem v tom směru, zda nalézací soud uvažoval vše bezvadně i s hlediska právního. Zmateční stížnost uplatňuje podle čís. 10 § 281 tr. ř., právem, že pro skutečně nastalé následky bezprávných útoků obžalovaných proti bezpečnosti těla G. P., je bez významu okolnost, že P. byl již před zraněním neurasthenikem a aspoň předem uzpůsoben k objevení se s tím souvisících nervových stavů.

Podle zákona a ustálené judikatury platí zásada druhé věty § 134 tr. z. i pro obor § 152 a násl. tr. z. Jest proto bezprávný útok proti bezpečnosti těla někoho v příčinné souvislosti s účinkem útoku, i když takový útok způsobí byť jen jednu nebo druhou z podmínek nějakého určitého výsledku. Každý výsledek předpokládá spolupůsobení určitého počtu okolností nebo sil, z nichž každá představuje podmínku výsledku. Celek všech podmínek tvoří příčinu; v příčinné spojitosti s výsledkem je pak každá jednotlivá podmínka. Ku přičtení trestného výsledku nevyžaduje se tudíž, by výsledek nastal výhradně z konání neb opomenutí pachatelova; dostačí, vyvolal-li tento jedinou z několika podmínek trestného výsledku. Zda výsledek tento nastal výhradně jen působením pachatelovým, nýbrž byl přivoděn též osobní povahou toho, jemuž ublíženo, je pro přičitatelnost podle zákona lhostejno.

Zmateční stížnost státního zastupitelství je proto odůvodněna jak podle čís. 5 tak i podle čís. 10 § 281 tr. ř.

Pokud obžalovaní snaží se zvrátití správnost znaleckého posudku, dlužno jim připomenouti, že věcná opodstatněnost posudku znaleckého je v řízení zrušovacím z odporu vyloučena a zůstává se proto obžalovaným, aby své námitky proti němu přivedli k platnosti při novém projednání věci v první stolici.

Rozhodnutí nejv. soudu z 22. listopadu 1926. č. j. Zm I 538/26-4.

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Prof. dr. William Stern: **Jugendliche Zeugen in Sittlichkeitsprozessen. Ihre Behandlung und psychologische Begutachtung.** Lipsko 1926. Quelle & Meyer. Str. 193.

Známý specialista v soudní psychologii shrnuje výsledky dosavadního šetření o svědectví osob mladistvých o trestných činech proti mravnosti ve spise, jenž sestává ze dvou dílů. Malá spolehlivost svědectví dětí a nedospělých je dnes všeobecně známa a uznávána. Mezi mladistvými svědky o trestných činech proti mravnosti rozeznává autor několik skupin. Značná část mladistvých svědků a obětí trestného činu, jež označuje jako chronicky ohrožené, potřebuje péče, poněvadž žije v nebezpečném prostředí nebo je stížena vrozenými vadami; je tu proto poměrně nejsnáze možno prohlédnouti, pokud je udání pravdivé. U mladistvých, poškozených cizími osobami střetne se zájem na usvědčení vinníka, jenž žádá svědectví mladistvého, se zájmem na dalším vývoji dítěte, kterému nejvíce prospěje, zapomene-li dítě příběh co nejdříve. Pochybnosti nevznikají tu ani tak o tom, stal-li se příběh, jak svědek udává, jako o tom, je-li pachatelem osoba svědkem označovaná a nejde-li o vadnou agnoskaci. Význačnou skupinu tvoří případy z ovzduší školní výchovy, jichž řešení je psychologicky velmi obtížné. Neboť mladistvý snadno spatřuje ztělesněny sexuální fantasie v subjektivně bezbarvých projevech učitele, na kterého často svádí odhalenou pohlavní poruchu, ať skutečnou, či jen domnělou. Vážně následky, které má obvinění pro učitele, kněze, vychovatele doporučují, aby svědectví mladistvých bylo znalecky oceněno. Mladiství, kteří činem sami zasaženi nebyli, nejsou jako svědci méně nespolehliví. Podléhají silně sugesci, zaměňují snadno přímý zážitek s tím, co slyšeli nebo četli, strach kalí správnost postřehu a spolehlivost výpovědi. Vzhledem k těmto skutečnostem doporučuje autor, aby v trestním řízení bylo dbáno odchylnosti mladistvých svědků. Některé německé státy jako Sasko, Hamburk, Bavorsko učinily již v tomto směru opatření